

R 4 FORSØPLING AV VANNMILJØET

VR4 innsjø, elv/bekk, kyst

Registrere søppel i og langs vassdraget eller kystområdet. Få kunnskap om hvordan forsøpling skader området (estetisk problem, forurensningsproblem). Se sammenhengen mellom forbruk, avfall og avfallshåndtering, og miljøtilstanden i området. Drøfte aktuelle tiltak og hvordan elevene kan påvirke gjennomføringen. Les veiledningen

VEILEDNING

Formål

- Registrere søppel i og langs vassdraget eller kystområdet
- Få kunnskap om hvordan forsøpling skader området (estetisk problem, forurensningsproblem)
- Se sammenhengen mellom forbruk, avfall og avfallshåndtering, og miljøtilstanden i området
- Drøfte aktuelle tiltak og hvordan elevene kan påvirke gjennomføringen

Samarbeidspartnere

Teknisk etat i kommunen, miljøvernavdelinger i kommune og fylke, lokale miljøvernorganisasjoner, lokale organisasjoner som bruker vannområdet, lokalbefolkning, lokal presse, velforening, lokale politikere

Utstyr

Fotoapparat, kartskisse, eventuelt søppelsekker

Gjennomføring

Søppel virker skjemmende i naturen, og det kan skade dyrelivet og ødelegge naturopplevelsen i et område. Det kan også tilføre vannet forurensningsstoffer (organisk stoff og miljøgifter). Søppel gjør det lite trivelig å ferdes i området, og det kan skape problemer for bading og fiske.

Kartlegging av forsøpling

Kartlegg hva som finnes av forskjellige typer søppel i området. Er det matrester, plast, gummi, glass, papir, metall, hvitevarer eller rester av bygningsmaterialer? Prøv å angi mengden som «mye» eller «litt» på skjemaet. Med «mye» mener vi at den aktuelle søppeltypen ikke får plass i en vanlig søppelsekk. I kystområder bør dere

skille mellom det som er kastet fra land, og det som har drevet i land, der dette er mulig. Ta bilder på fem-ti faste steder hver gang for å vise endringer. Marker på en kartskisse stedene der bildene blir tatt, slik at dere lett kan finne igjen stedene neste gang.

Er det mye søppel i området, bør dere melde fra til kommunen. Kanskje kan dere foreslå en ryddedugnad for nærmiljøet i samarbeid med kommunen? Sørg for solide plasthansker eller arbeidshansker til alle som skal plukke søppel.

Enkelte steder langs bekker og mindre elver hender det at privatpersoner har dumpet mye søppel, slik at det har blitt en liten søppeldyng. Slike lokale søppeldynger er ulovlige og bør meldes til miljøvernmyndighetene i kommunen. Noter derfor også på skjemaet om dere finner lokale søppeldynger i området.

Drøft sammenhenger

Diskuter hvordan forsøpling skader området (estetisk problem, forurensningsproblem), og hva som kan gjøres for å løse eller minske problemet. Hvor kommer søppelet fra? Hvordan har det kommet dit? Hva gjør det med naturen? Hva gjør det med oss mennesker? Hvilke skadevirkninger har det? Hvilken sammenheng er det mellom forbruk, avfall og avfallshåndtering, og miljøtilstanden i området?

Drøft aktuelle tiltak og hvordan elevene kan påvirke gjennomføringen av tiltakene. Hvem har ansvaret for å rydde opp? Hva kan fjernes eller eventuelt ikke fjernes? Hvordan kan ny forsøpling forhindres?

Diskuter problemet med eventuelle søppelfyllinger i området. Finnes det noen form for «permanent» søppelfylling langs vannområdet? Hva slags? Hva slags type søppel inneholder den? Kan det være noen form for lekkasje eller avrenning fra denne fyllinga og ned til vannet eller kystområdet? Hvilke helse- og miljøskader kan slik avrenning gi? Hvem eier søppelfyllinga? Er den fortsatt i bruk? Hvilke regler gjelder?

Fagstoff i Nettverk for miljølære

Helse- og miljøfarlege kjemikal

Tips og ideer

Hvis problemet med forsøpling er omfattende, bruk lokalpressen til å påpeke problemene og diskutere mulige oppryddingstiltak.